

Urfa mebusu General Ahmed Yazgan ve Kırşehir mebusu Ali Rıza Esenin , Ankara Yüksek ziraat enstitüsü kanununa bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Bütçe encümeni mazbatası (2/63)

10 - I - 1938

Yüksek Reisliğe

Esbabı mucibe

2291 sayılı Yüksek Ziraat Enstitüsü kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında müddetini dolduran ve vazifesinde liyakat gösteren birinci sınıf doçentler Fakülte ve Divanın esbabı mucibeli teklifile vekâletçe profesörlüğe tayin olunur. Diye beyan edilmekte ve mezkûr kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde ise ikinci sınıf profesörlük maaşı 90 lira olarak gösterilmektedir. Binaenaleyh gerek müddetini doldurduktan sonra ve gerek gösterdiği büyük muvaffakiyet dolayısıyla daha evvel profesörlüğe tayin edilenlere profesörlük maaşı olan 90 liranın verilmesi icab eder.

Esasen Hükûmetin de bu kanunun bu maddesinden aynı manayı hasdettiği Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbatalarının tedkikile anlaşılır. Şöyle ki: Hükûmetin kanun lâyihasında 20 nci maddede «bu tayin büyük muvaffakiyetler dolayısıyla daha evvel yapılabilir. Şu kadar ki müddeti doldurmadıkça terfi ettiği derecenin maaşını alamaz» tarzında yazıldığı halde Ziraat encümeni 27 - V - 1933 tarihli 1/715 numaralı mazbatasında bu maddede için «vazifesinde liyakat gösteren birinci sınıf doçentlerin büyük muvaffakiyetleri dolayısıyla profesörlüğe tayini muvafık görüldüğü halde bunların terfi ettiği derecenin maaşını alabilmeleri için» müddetini doldurmak kaydını Encümenimiz ilim ve fennin memleketimizde kökleşmesi noktasından kaldırmış, Fakülte ve Divanın takdirile profesörlüğü istenenlerin kayırsız ve şartsız mukabili olan maaşla birlikte terfilerini kabul etmiştir. «Diyerek maddeden Hükûmetin teklif etti» şu kadar ki müddeti doldurmadıkça terfi ettiği derecenin maaşını alamaz.» Kaydı kaldırılmış Bütçe encümeni bu hususun mazbatasında bir mütalea dermeyan etmemiştir. Gerçi Bütçe encümeninin bu sükûtu leh ve aleyhde de düşünülebilirse de hakikat şudur ki kanunun bu noktası bir boşluk ifade etmektedir.

Bu sebeple 22 - 30 senedenberi mülga Yüksek baytar mektebinde ve diğer yüksek mekteplerde muallimlik ve mülga darülfünunda müderrislik yaptıktan sonra Yüksek ziraat enstitüsü veteriner fakültesi doçentliğinde bulunarak fevkalâde liyakatleri görülen ve müteaddid eserleriyle mevki ve şöhret kazandıktan dolayı profesörlüğe terfi ettirilmiş bulunan beş zat kanunun bu noktasından dolayı bir profesörlük maaşını alamamaktadırlar. Halbuki işgal ettikleri mevkilerde ecnebi profesörlerden ziyade fayda ve temin eden bu beş zatın 22 - 30 sene gibi munhasıran memleketin ilim ve irfan hayatına hizmetleri de göz önünde bulundurulurken kazandıkları profesörlük makamının maaşını alamamaları karşısında mütessir olmamak mümkün değildir.

Binaenaleyh kanunun bu sükûtu dolayısıyla bundan böyle genç doçentlerin vaktinden evvel terfi ederek kazanacakları profesörlük unvanını bu gençler için bir ilmî şeref payesi olarak telâkki etsek bile 22 - 30 sene ilim hayatına vücudunu vakfederek evvelce de senelerce profesörlüğe muadil olmak üzere kabul edilen müderrislik unvanını kazanmış olan bu beş zati müsmer mesailerinde devama teşvik etmek ve ilim adamlarına karşı memleket ve milletin yakın alâkasını göstermek için yalnız bunlara munhasır olmak üzere terfilerinden itibaren maaşlarını da alabilmelerini temin maksadile ilişik kanun teklifinin kabulünü dilerim.

Kırşehir
A. Esen

Urfa
Gl. Ahmed Yazgan

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 136

Esas No. 2/68

26 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Ankara Yüksek ziraat enstitüsü kanununa bir madde eklenmesi hakkında Urfa mebusu Gl. Ahmed Yazgan ve Kırşehir mebusu Ali Rıza Esenin kanun teklifi encümenimize havale edilmekle Ziraat vekili Faik Kurdoğlu ile teklif sahiplerinden Urfa mebusu Gl. Ahmed Yazgan hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu:-

Ankara Yüksek ziraat enstitüsü hakkındaki 2291 sayılı kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında (müddetini dolduran ve vazifesinde liyakat gösteren birinci sınıf doçentler Fakülte ve Divanın esbabı mucibeli teklifile vekâletçe profesörlüğe tayin olunur. Bu tayin büyük muvaffakiyetler dolayısıyla daha evvel de yapılabilir) demekte olub bu fıkraya istinaden müddetini doldurmadan profesörlüğe terfi ettirilen bir kısım doçentlerin 1452 sayılı kanunun umumî hükümlerine göre terfi ettikleri derece maaşını alamadıkları halbuki bu profesörlerin 22 - 30 sene gibi uzun zaman Yüksek baytar ve diğer bazı yüksek mekteplerde muallimlik ve Darülfünunda müderrislik yaptıktan sonra Yüksek baytar mektebinin lâgvi dolayısıyla Ankara Yüksek ziraat enstitüsü Veteriner Fakültesi doçentliğine tayin ve görülen fevkalâde liyakatlerine ve müteaddid eserlerle kazandıkları mevki ve şöhretlerine binaen profesörlüğe çıkarıldıkları cihetle bunların çıkarıldıkları derece maaşını alamamalarını şevk ve gayretlerini kıracak mahiyette gören teklif sahipleri yalnız bunlara munhasır olmak ve ihraz ettikleri derece maaşlarını alabilmelerini temin etmek maksadile bu teklifi yaptıkları mucib sebeplerin tedbirinden ve alman izahattan anlaşılması ve yapılan müzakere sonunda 22 - 30 seneden beri muallimlik ve müderrislik yapmak suretile esasen bu günkü derece maaşlarına istihkak kesbettikleri halde teşkilât ve kadro gibi formaliteler yüzünden bu maaşı almakta gecikmiş

ve ilim aşkile tedris hayatından da ayrılmamış olan bu profesörlerin derece maaşlarını almalarını madelet prensiplerine uygun gören encümenimiz kanun teklifini esas itibarile kabul eylemiş ise de halen mezkûr enstitüde aynı vasıfları haiz olan ve evvelce profesörlük yaptıkları halde bilâhare doçentlikle enstitüde vazife almak zaruretinde kalan ve teklif olunan profesörler gibi fevkalâde liyakatlerine binaen vaktinden evvel profesörlüğe terfileri icra edilen daha bir kaç profesör bulunduğu ve haklarında arkadaşlarından ayrı bir muamele tatbik edildiği takdirde şevk ve gayretlerinin kırılacağı Ziraat vekili tarafından izah edilerek bunların da yukarıda arz olunan profesörler gibi muameleye tâbi tutulması müzakere esnasında teklif edilmiş ve encümenimize yukarıda izah edilen mucib sebeblere dayanılarak diğer profesörler hakkında derpiş edilen esasın bunlar hakkında da tatbiki hakkaniyete uygun görülmüş ve maddenin bu şekilde yeniden yazılmasına karar verilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun lâyihası Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	R. V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Şeref Özkan		R. Karadeniz
Kâtib		
İstanbul	Çorum	Diyarbakır
F. Öymen	E. Sabri Akgöl	Rüştü Bekit
Gümüşane	Malatya	Muş
D. Sakarya	M. Öker	Ş. Çiloğlu
Ordu	Seyhan	Siird
H. Yalman	N. Eldeniz	M. Mayakon
Sivas	Tokad	Yozgad
Remzi Çiner	S. Genca	S. İçöz
	Mardin	
	R. Erten	

URFA MEBUSU GENERAL AHMED YAZGAN VE KIRSEHİR MEBUSU ALİ RIZA ESENİN TEKLİFİ

Ankara Yüksek Ziraat enstitüsü kanununa muvakkat bir madde eklenmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 10 haziran 1933 tarih ve 2291 sayılı Ankara Yüksek Ziraat enstitüsü kanununa aşağıdaki muvakkat madde eklenmiştir:

MUVAKKAT MADDE — Ankara Yüksek ziraat enstitüsünde 19 mayıs 1936 tarihinde fevkalâde liyakatlerinden dolayı profesörlüğe terfi edilip de 1452 sayılı kanunun umumî hükümlerine göre Ankara Yüksek Ziraat enstitüsü kanununda gösterilen kadro maaşını alamayan beş profesöre münhasır olmak üzere terfi tarihlerinden itibaren profesörlük maaşı verilir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİLMİŞİ

Ankara Yüksek Ziraat enstitüsü kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 10 haziran 1933 tarih ve 2291 sayılı Ankara Yüksek Ziraat enstitüsü kanununa aşağıdaki muvakkat madde eklenmiştir:

MUVAKKAT MADDE — Ankara Yüksek ziraat enstitüsünün teşkilinden evvel Ziraat, Baytar, ve Orman yüksek mekteplerinde müderrislik yapmış olup da enstitünün teşkilinden sonra bu enstitüye doçentlikle girmiş ve bilâhare büyük muvaffakiyetlerinden dolayı vaktinden evvel profesörlüğe terfi ettirilmiş olanlara terfi tarihlerinden itibaren profesörlük maaşı verilir.

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen